

ЕТИКА ЯК НАЙВИЩА ФІЛОСОФІЯ

А. А. Пироженко, студентка,
Харківська державна зооветеринарна академія
Л. І. Юрченко, доктор філософських наук, професор,
Національний університет цивільного захисту України

Етика виникла більше двох з половиною тисяч років тому, коли в результаті суспільного поділу праці пізнавальна теоретична діяльність відокремилася від безпосередньої практичної моральної свідомості. Виникнення терміну «етика» як особливої філософської дисципліни пов'язане з ім'ям Аристотеля. Поняття «етичний», від якого походить етика, утворено Аристотелем на основі слова «етос», що означало звички, звичаї.

Грецьке слово «ethos» було перекладено римським мислителем Цицероном латинським словом «mores», на його основі було утворено прикметник «moralis» - моральний. В подальшому від прикметника «моральний» було утворено іменник – мораль «moralitas», яке і є латинським еквівалентом давньогрецького терміну «етика».

Таким чином, слідуючи етимології слова етика, моральність, мораль в буденній мові вживаються як синоніми. Однак у філософії склалася традиція розрізнення цих понять.

В етиці можна виділити наступні функції [1].

Етика прагне прояснити загальні підстави морального світопорядку, всього різноманіття прояву моралі: що є добро, гуманність, життєва правда, в чому полягає призначення людини, що робить життя людини осмисленим, щасливим і ін.

Етика вивчає джерело походження моральних цінностей, загальну природу моралі, її специфіку і роль в житті людини.

Етика як теорія моралі встановлює логічний зв'язок між моральними оцінками, ви являє закони, відповідно до яких виробляються судження, покликані керувати вчинками людей.

Етика не виробляє конкретних рекомендацій, як чинити в тому чи іншому випадку, вона формулює лише загальні абстрактні принципи, на яких можуть бути побудовані конкретні оцінки і рекомендації.

В якості теорії моралі етика займається дослідженням основних категорій, в яких можна описувати моральні оцінки і критерії розрізнення добра і зла.

В рамках етики будується і досліджується система понять, в яких можна висловити як самі моральні закони, так і логіку їх застосування до оцінки людської поведінки в умовах конкретних ситуацій.

Таким чином, з характеристики етики як теорії моралі, що має нормативно-практичну спрямованість, впливають два найважливіші аспекти етики: пізнавальний і нормативний. Пізнавальна функція етики полягає в тому, що етика вивчає поведінку людини щодо ціннісних орієнтирів, оцінює його мотиви в категоріях добра і зла, справедливості і несправедливості та ін. У цьому сенсі можна сказати, що етика досліджує моральне життя з точки зору її відповідності моральним нормам, допомагає людині зрозуміти, що є справжнє благо, і знайти свій шлях до досягнення цього блага.

Нормативна функція етики пов'язана з вирішенням нею одного з найважливіших завдань: вирішення моральних ситуацій, що вимагають нового

розуміння моралі, подолання ціннісної розірваності суспільної свідомості; тим самим з можливістю запропонувати суспільству нову, єдину для всіх моральну перспективу. Щоб досягти цього, етика в кожній історичний період повинна зняти ореол абсолютності з тих чи інших моральних норм, цінностей та ідеалів, показати їх відносний характер.

З метою систематизації в науковому полі етики та моралі Г. Кузьменко виділяє в структурі моральності наступні елементи:

- 1) моральна свідомість (суспільна та індивідуальна);
- 2) моральна практика;
- 3) моральні відносини [2].

Підводячи підсумок, слід зазначити, що мораль (моральність) являє собою складну сферу духовного життя особистості і суспільства, сферу духовної культури і є предметом вивчення етики.

ЛІТЕРАТУРА

1. Електронний ресурс. – режим доступу :<http://www.etica.in.ua/etika-yak-filosofs-ka-nauka>.
2. Електронний ресурс. – режим доступу:
<https://ru.osvita.ua/vnz/reports/culture/10714/>